

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1680

Vragen van het lid **Bouali** (D66) aan de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking over *het bericht «Baggerbedrijf Van Oord betrokken bij mensenrechtenschendingen in Angola»* (ingezonden 23 januari 2020).

Mededeling van Minister **Kaag** (Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking), mede namens de Staatssecretaris van Financiën (ontvangen 7 februari 2020).

Vraag 1

Bent u bekend met de berichten «Baggerbedrijf Van Oord betrokken bij mensenrechtenschendingen in Angola»¹ en «Minister wil opheldering van Van Oord over ontruimde woonwijk in Angola»?²

Vraag 2

Kunt u bevestigen of het klopt dat Nederlandse bedrijven zijn betrokken bij een project in Angola waar mensenrechten zijn geschonden? Hoe duidt u dit?

Vraag 3

Klopt het dat op de projectlocatie de woningen van drieduizend families met geweld zijn ontruimd en de bewoners niet zijn gecompenseerd? In hoeverre is er volgens u sprake van het schenden van mensenrechten?

Vraag 4

Hoe beoordeelt u de rol van Van Oord, ING en Atradius bij het project?

¹ NOS.nl, 20 januari 2020, «Baggerbedrijf Van Oord betrokken bij mensenrechtenschendingen in Angola», <https://nos.nl/artikel/2319395-baggerbedrijf-van-oord-betrokken-bij-mensenrechtenschendingen-in-angola.html>

² Trouw, 20 januari 2020, «Minister wil opheldering van Van Oord over ontruimde woonwijk in Angola», https://www.trouw.nl/economie/minister-wil-opheldering-van-van-oord-over-ontruimde-woonwijk-in-angola~b154972a/?utm_source=link&utm_medium=app&utm_campaign=shared%20content&utm_content=free

Vraag 5

Hoe verklaart u dat Atradius meldt dat «de gedwongen verhuizingen plaatsvonden voordat de kredietverzekeraar bij het project betrokken raakte, en zegt dat het geen onderzoek heeft gedaan naar Urbinveste, noch naar de prijsstelling van het consortium»?³

Vraag 6

Hoe kan het dat Atradius niet op de hoogte was van de gedwongen verhuizingen, terwijl deze al hadden plaatsgevonden ten tijde van het verlenen van de kredietverzekering?

Vraag 7

Vindt u dat Atradius voldoende onderzoek heeft gedaan als deze gedwongen verhuizing over het hoofd is gezien?

Vraag 8

Klopt het dat de beoordeling voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) van dit project zeer negatief was?⁴ Zo ja, waarom is besloten om het project alsnog doorgang te laten vinden?

Vraag 9

Vindt u dit screeningscriterium effectief als blijkt dat de risico's omschreven als in de MVO-beoordeling worden genegeerd?

Vraag 10

Wie ziet toe op de naleving van beleid op het gebied van Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (IMVO) bij bedrijven zoals Atradius, van Oord en ING?

Vraag 11

Bent u het eens dat een bedrijf als Atradius met behulp van een zorgvuldig en nageleefd IMVO-beleid betrokkenheid bij dergelijke omstandigheden te allen tijde zou moeten voorkomen? Hoe duidt u de betrokkenheid van Nederlandse bedrijven in deze?

Vraag 12

Hoe beoordeelt u de huidige situatie in het licht van de aangenomen motie van de leden Alkaya en Van Hul⁵ over geen exportkredietverzekeringen bij risico's op mensenrechtenschendingen of milieuschade?

Vraag 13

Welke instrumenten heeft de Nederlandse regering voorhanden om Nederlandse bedrijven te wijzen op vermeende mensenrechtenschendingen in landen waar zij actief zijn? Op welke wijze kunt u deze bedrijven tot verandering aanzetten? Wat is de rol van het Ministerie van Buitenlandse Zaken hierbij?

Vraag 14

Was de Nederlandse ambassade op de hoogte van de mensenrechtenschending in Luanda? Zo nee, waarom niet? Kunt u aangeven welk contact hierover is geweest tussen de ambassade en de betreffende bedrijven over het project?

Vraag 15

Klopt het dat Nederlandse ambassades in de regel bij dergelijke grote projecten, zeker wanneer de Nederlandse staat via Atradius betrokken is, wel betrokken zijn, onder andere in de vorm van advisering? Wat is hiervoor de reguliere procedure?

³ Trouw, 19 januari 2020, «Duizenden families in Angola verjaagd voor project van Nederlandse bedrijven», <https://www.trouw.nl/economie/duizenden-families-in-angola-verjaagd-voor-project-van-nederlandse-bedrijven~b59a6a27/>

⁴ <https://atradiusdutchstatebusiness.nl/nl/documenten/ex-post-all-classification-2016-2017.pdf>

⁵ Kamerstuk 26 485, nr. 267

Vraag 16

Bent u bereid namens de Nederlandse overheid schadevergoeding te bieden aan slachtoffers van de betreffende misstanden in Angola? Zo nee, waarom niet?

Vraag 17

Klopt het dat Van Oord miljoenen vanuit Angola heeft doorgestort naar een rekening op de Kaapverdische eilanden, bij een bank die in handen is van de toenmalige presidentsdochter?

Vraag 18

Is corruptie in Nederland ook strafbaar als die in het buitenland is gepleegd? Kunnen Nederlandse bedrijven worden aangesproken vanwege corruptie door andere bedrijven, waaronder zakenpartners? In hoeverre valt dit onder de wettelijke taak van bedrijven om corruptie tegen te gaan?

Vraag 19

In hoeverre is er naar uw oordeel sprake van corruptie wanneer Van Oord zaken doet met Urbinveste, een onderneming van de dochter van de president in een land dat qua corruptie een zeer slechte naam heeft?

Vraag 20

In hoeverre is er naar uw oordeel sprake van corruptie wanneer Van Oord in het contract met Angola \$ 189 miljoen inboekt voor Urbinveste, met een minimale omschrijving van de werkzaamheden?

Vraag 21

Kan Van Oord mede verantwoordelijk gehouden worden voor mogelijke corruptie als blijkt dat het bedrijf onvoldoende onderzoek heeft gedaan?

Vraag 22

Kunt u deze vragen zo snel mogelijk en afzonderlijk beantwoorden?

Mededeling

Naar aanleiding van de schriftelijke vragen van het lid Bouali (D66) over het bericht «Baggerbedrijf Van Oord betrokken bij mensenrechtenschendingen in Angola» met kenmerk 2020Z01037 die werden ingezonden op 23 januari 2020 wil ik u, mede namens de Staatssecretaris van Financiën, mededelen dat het helaas niet mogelijk is deze vragen binnen de gestelde termijn te beantwoorden.

De reden hiervoor is dat het verzamelen van informatie ten behoeve van de beantwoording meer tijd vergt. De benodigde gesprekken met betrokken partijen zijn nog gaande.